

Referat

I denna bilaga presenteras referat vilka använts som underlag till texten i skolhusplanen. Dessa sorteras utifrån källa som huvudrubrik. Under varje källa anges vilken rubrik i skolhusplanen där källan nyttjats och därefter kommer referat från källan.

Innehåll

Skola 2025.....	2
Delegationen mot segregation (Delmos)	2
Skillnader i livsvillkor och levnadsvanor i Sandvikens kommun	3
Skollagen	4
Skolverkets PM dnr 2018:00332.....	4
Läroplanen	4
Utredning ”En mer likvärdig skola”, SOU 2020:28	5
Styrmodell mot Vision 2025	5
Kommunallagen	5
Skolkommisionens slutmaterial	6
Sandvikens Vision 2025	6
Läroplan för förskolan	6
Skolverkets rapport 433 ”Barngruppers storlek i förskolan - En kartläggning av aktuell pedagogisk, utvecklingspsykologisk och socialpsykologisk forskning” , 2016.....	6
Skolverkets PM ”Kartläggning av huvudmäns arbete med att motverka skolsegregation ” dnr 2018:00332	7

Skola 2025

1.3 Bakgrund

Ur Skola 2025:

1. Alla skolformer behöver nya lokaler för att klara av att säkerställa att de lever upp till Skollagens krav att tillhandahålla utbildningsplatser för att kunna bereda barn och elever plats i verksamheterna inom rimlig tid och i en omfattning som speglar behov och efterfrågan.
2. Skollagen beskriver att skolformerna skall verka för integration, att utbildningen skall vara kompenserande och inkluderande för att förhindra att segregation, socioekonomisk polarisering och exkludering uppkommer. Inom skolformerna i Sandviken finns uppenbara problem med segregation vid förskolor och skolor utifrån fördelningen av utrikesfödda och barn/elever från socioekonomiskt utsatta familjer samtidigt som andelen barn och elever med behov av en anpassad skolgång växer.
3. Skolformerna står inför likartade problem när det gäller personalfrågor så som andelen behöriga pedagoger, personaltäthet och rekryteringssvårigheter. I en tid då det råder brist på utbildade och legitimerade pedagoger är det ytterst viktigt att ha en väl fungerande verksamhet, tydlig skolstruktur och vara en attraktiv arbetsgivare för att klara den konkurrens som råder kring personal med rätt kompetens.

2.1 Segregation

Ur Skola 2025:

Skolverket pekar i en rad rapporter på problemet med en ökad socioekonomisk segregation inom skolans värld. Med socioekonomisk segregation menas främst att elever som växer upp i livsförhållanden där föräldrarna har en låg utbildningsbakgrund och dålig ekonomi på grund av till exempel arbetslöshet återfinns vid ett fåtal skolor.

Delegationen mot segregation (Delmos)

2.1 Segregation

Från Delmos webbsida om segregation (www.delmos.se/om-segregation/)

Segregation handlar om att människor lever och verkar separerade från varandra. Det kan handla om uppdelning utifrån socioekonomisk status, etnicitet eller demografi (till exempel ålder eller kön). Denna åtskillnad innebär att det blir koncentrationer av människor med liknande bakgrund till exempel på arbetsmarknaden, i bostadsområden och i skolor.

Socioekonomisk segregation anses bäst förklara uppkomsten av segregationsmönster i Sverige. Socioekonomisk segregation betyder att människor som tillhör olika social-, inkomst- och yrkesgrupper lever sina liv skilda från varandra och därmed får olika förutsättningar.

Segregationen påverkar hela samhället. Det är inte ett bostadsområde, en stadsdel eller en skola som är segregerad, utan hela kommuner och regioner. Det brukar kallas att segregationen är relationell. Att segregationen är relationell innebär också till exempel att utvecklingen i olika skolor och bostadsområden påverkar varandra.

Skillnader i livsvillkor och levnadsvanor i Sandvikens kommun

2.2 Skillnader i livsvillkor och levnadsvanor i Sandvikens kommun

Sammanfattning av rapporten:

För att nå Vision 2025 och skapa ett öppet och demokratiskt samhälle där allas lika värde ligger som grund bör fokus läggas på mångfald, jämställdhet och inkludering där särskilt utsatta grupper uppmärksammas. Denna kartläggning över jämlik hälsa visar på skillnader i livsvillkor bland medborgarna i Sandvikens kommun. Resurser bör sättas in i de områden som tydligt framträder i kartläggningen. Det finns behov av investeringar i ett tidigt skede, där förebyggande insatser för den stora allmänheten är nyckeln för att skapa ett socialt hållbart samhälle. Samhällskostnaden för förebyggande åtgärder är lägre än kostnaderna kopplade till utanförskap.

2014 levde vart femte barn och ungdom i Sandvikens kommun i relativ fattigdom. De flesta av dessa hushåll låg i Sandvikens tätort, i områdena Nya Bruket och Norrsätra bodde mer än vartannat barn under dessa förhållanden.

Bland ungdomarna i Sandvikens kommun som gick ut årskurs nio 2016 hade 25 procent av killarna inte behörighet till gymnasiestudier. 35 procent av ungdomarna fullföljde inte sina gymnasiestudier. Arbetslösheten för ungdomar i åldern 20-25 år är bland de högsta i riket och det är framförallt långtidsarbetslösheten bland ungdomarna som är framträdande. Nästan var femte ungdom i kommunen var 2016 inskriven i något av Arbetsförmedlingens program. Utbildningsnivån bland vuxna i barnfamiljer skiljer sig stort mellan olika bostadsområden, från 19 procent till 58 procent av invånarna har eftergymnasial utbildning.

Långtidsarbetslösheten utmärker sig särskilt i två bostadsområden – Nya Bruket och Norrsätra. Där har över en fjärdedel av den arbetsföra befolkningen varit arbetslös i mer än tio månader. I samma områden är det en tredjedel av invånarna som förvärvsarbetar, jämfört med område Svibacka, där närmare 90 procent förvärvsarbetar. En konsekvens av den höga arbetslösheten är behov av ekonomiskt bistånd. I Nya Bruket var det en tredjedel av invånarna som fick ekonomiskt bistånd 2014...

...resurser bör sättas in i de områden där utmaningarna är som tydligast:

- Nya Bruket
- Norrsätra
- Björksätra

Det är viktigt med ökat stöd i dessa områden för att folkhälsan i Sandvikens Kommun ska bli mer jämlik.

Skollagen

2.3.1 Lagar och styrdokument

Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på... En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Förskolans utformning

2 kap 35 §

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Skolverkets PM dnr 2018:00332

2.3.1 Lagar och styrdokument

När det gäller insatser för att åstadkomma en jämnare och mer blandad elevsammansättning tycks de ökande elevkullarna ha öppnat för möjligheter att påverka elevströmmar genom att skapa tillfällen för omorganisation av huvudmannens skolenheter, ombyggnation eller anläggning av nya skolor.

Läroplanen

2.3.1 Lagar och styrdokument

Förståelse och medmännisklighet:

Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse värden som ligger i kulturell mångfald. Medvetenheten om det egna och delaktigheten i det gemensamma kulturarvet ger trygg

identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som arbetar där.

Utredning ”En mer likvärdig skola”, SOU 2020:28

2.3.1 Lagar och styrdokument

Sett ur ett nationellt perspektiv är utvecklingen av den svenska skolans likvärdighet över tid däremot inte positiv. I stället för att bli allt mer likvärdig verkar utvecklingen t.o.m. vara negativ. Familjebakgrundens betydelse för skolresultaten är stor och har dessutom ökat under de senaste tjugo åren och kopplingen mellan elevers förutsättningar och skolans kvalitet är överlag svag. Vilken skola elever går på har betydelse för resultaten. Men, den kanske mest slående trenden i svensk skola är den kraftigt ökade spridningen i skolornas kunskapsresultat sedan början av 1990-talet.” [---] “En viktig förklaring till den ökade skolsegregationen är den allt större boendesegregationen...

2.5 Att lyckas i skolan

Ökande skillnader mellan skolors kunskapsresultat

Skolverket och Långtidsutredningen har nyligen publicerat rapporter som brett analyserar grundskolans utveckling ur ett likvärdighetsperspektiv och då med fokus på elevernas kunskapsutveckling. Den kanske mest slående trenden i svensk skola är den kraftigt ökade spridningen i skolornas kunskapsresultat sen i början av 1990-talet. Det råder också bred enighet om att dessa ökande skillnader mellan skolor i mycket hög grad kan hänföras till ökad skolsegregation. Elever med goda förutsättningar att lyckas väl i skolan går alltså i allt högre grad på andra skolor än elever med mindre goda förutsättningar.

Styrmodell mot Vision 2025

2.3.1 Lagar och styrdokument

Perspektiv hållbar samhällsutveckling

Sandvikens kommun erbjuder en trygg och attraktiv livsmiljö där många vill bo och leva.

Sandvikens kommun verkar för en hållbar utveckling.

Kommunallagen

2.3.1 Lagar och styrdokument

2 kap 3§

Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Skolkommisionens slutmaterial

2.3.1 Lagar och styrdokument

Det finns även ett viktigt värde i att elever med olika bakgrund möts i skolan... Ambitionen måste vara att alla skolor ska vara bra skolor och att ingen vårdnadshavare eller elev ska behöva välja bort en skola för att den uppfattas som mindre bra.

Huvudmannen ska aktivt verka för en allsidig social sammansättning av elever på sina skolenheter.

Sandvikens Vision 2025

2.3.1 Lagar och styrdokument

Tillsammans skapar vi ett öppet och demokratiskt samhälle. I vårt förändringsarbete ser vi till hela kommunens unika behov och vi stödjer lokal utveckling.

Läroplan för förskolan

3.1 Förskolans utformning

Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation... Förskolan ska erbjuda barnen en trygg omsorg och har en viktig roll för att bidra till att grundlägga barnens trygghet och självkänsla. Utbildningen ska präglas av omsorg om barnets välbefinnande och trygghet. Alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen. Förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer (Lpfö-18).

Skolverkets rapport 433 "Barngruppers storlek i förskolan - En kartläggning av aktuell pedagogisk, utvecklingspsykologisk och socialpsykologisk forskning", 2016

3.1 Förskolans utformning

Kommunikativ kompetens är en viktig faktor för kvaliteten i förskolan, en annan är de villkor som ges i förskolan att samtala med barn. De Schipper, Riksen-Walraven och Geurts³² har undersökt i Nederländerna hur personaltätheten påverkar kvaliteten på interaktionen och kommunikationen mellan barn och personal i en leksituation. Resultatet av studien visar att antalet barn per personal påverkar kvaliteten på kommunikationen mellan barn och personal och främst då för de yngsta barnen. Ju äldre barnen är, desto mindre eller inte alls påverkar antalet barn per personal kommunikationen. Det innebär att personalen under dagen behöver dela in barnen i mindre grupper och att de behöver överväga hur många barn det ska vara i den mindre gruppen vid specifika tillfällen. De Schipper, Riksen-Walraven och Geurts studie visar att när antalet barn per vuxen minskar (från 5:1 till 3:1) ökar möjligheterna för barnen att bli lyssnade på och få uppmuntran. Det vill säga att när det är färre barn så interagerar de vuxna mer med barnen. De är heller inte lika kontrollerande utan ger utrymme för mer varierande och lärande aktiviteter. Barnens sätt att kommunicera förbättras.

Skolverkets PM "Kartläggning av huvudmäns arbete med att motverka skolsegregation " dnr 2018:00332

4.1 Grundskolans utformning

De huvudmän som tycks fokusera medvetet på frågan om skolsegregation gör det utifrån en övergripande och långsiktig strategi som inkluderar insatser på samtliga nivåer i styrkedjan. De huvudmännen arbetar dels med insatser på organisatorisk nivå som syftar till att balansera själva elevsammansättningen, dels med insatser för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för rektorer och lärare att kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Arbetet utgår från huvudmännens systematiska kvalitetsarbete och sker ofta över förvaltningsgränser eller i samverkan med andra huvudmän.